

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 5 maja 2011 r.

**Prezes Zarządu
Fundacji „Niedźwiedź”
Korabiewice 11
96-122 Puszcza Mariańska**

LWA- 4114-01-01/2011
I/11/003

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Fundacji „Niedźwiedź”², kontrolę funkcjonowania schroniska dla bezdomnych zwierząt w Korabiewicach w latach 2008-2011 (do 31 stycznia).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 23 marca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Prezes niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność Fundacji w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w Korabiewicach.

Jednocześnie NIK stwierdziła, że dobrostan zwierząt, w czasie prowadzenia kontroli, był prawidłowy.

1. Fundacja została założona w dniu 15 października 1998 r. przez jej fundatora [...] i od 21 kwietnia 2004 r. jest wpisana do KRS. Zgodnie ze Statutem organami Fundacji jest Rada i Zarząd. W latach objętych kontrolą ww. organy Fundacji nie wykonywały żadnych zadań statutowych. Przedmiotem Fundacji było prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Korabiewicach.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także *Fundacja*.

³ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie dokonała wyłączenia danych osobowych na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. Nr 112, poz. 1198 ze zm.)

Od 20 lutego 2008 r. Zarząd Fundacji jest jednoosobowy, co było niezgodne z pkt 10 Statutu Fundacji, a jej Prezesem była Pani [...] ⁴ W trakcie kontroli NIK, Prezes Fundacji nie przedstawił żadnych dokumentów świadczących o pracy Zarządu w latach objętych kontrolą.

2. Stwierdzono, że schronisko nie spełniało wymogów określonych w §§ 1 i 2 ust. 1 pkt 2, 3 i 4, ust. 2 pkt 1 i 2 i § 3 *rozporządzenia z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt* ⁵, a mianowicie: było zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie siedzib ludzkich, a jego teren nie był utwardzony; nie było wyposażone w chłodnię do czasowego przetrzymywania zwłok zwierząt; nie było pomieszczenia przeznaczonego dla wydawania zwierząt do adopcji; nie wyodrębniono pomieszczeń lub boksów przeznaczonych na kwarantannę i do izolowania zwierząt chorych lub podejrzanych o chorobę; brak osobnych pomieszczeń i wybiegów dla samic z oseskami.

Ponadto stwierdzono uszkodzenia w ogrodzeniu schroniska (dziury), przez które zwierzęta mogły wychodzić ze schroniska lub do niego wchodzić; braku oznaczenia numeracji części wybiegów dla psów, co w ocenie NIK dodatkowo utrudniało ich identyfikację. Na jednym wybiegu przebywały nie wykastrowane samce i nie wysterylizowane samice. Zwierzęta nie miały stałego dostępu do wody w okresie zimowym (woda w kranach i miskach była zamrznięta). Brudne i nie dezynfekowane były pojemniki w których podawana była karma (w czasie oględzin schroniska w dniach 31 stycznia -4 lutego 2011 r. nie odnotowano ani jednego przypadku mycia i odkażania misek). Niewłaściwy był również stan techniczny 11 wybiegów na których znajdowały się różne zbędne przedmioty mogące spowodować urazy lub kontuzje u psów; na wybiegach widoczne były duże ilości odchodów oraz resztki karmy (kości, odpady z zakładów mięsnych), które nie były na bieżąco usuwane.

Nie było również pomieszczenia do przechowywania weterynaryjnych produktów leczniczych i wyrobów medycznych. Na terenie schroniska znajdowało się pomieszczenie do przechowywania karmy suchej dla psów i kotów, które wg opinii biegłych nie spełniało żadnych wymogów sanitarno-higienicznych.

3. NIK negatywnie ocenia sposób prowadzenia wykazu zwierząt przebywających w schronisku. W latach objętych kontrolą Fundacja prowadziła tylko rejestr psów,

⁴ Patrz przypis nr 3

⁵ Dz.U. Nr 158, poz. 1657

podczas gdy w trakcie oględzin stwierdzono, że w schronisku oprócz 597 psów przebywały także inne zwierzęta, tj.: koty (47), konie (24), krowa, byk, kuce (3), kozy (3), świnki wietnamskie (2), niedźwiedzie (4), kangur i wilczyca oraz 4 gołębie.

W ocenie NIK rejestr psów był prowadzony nierzetelnie, ponieważ:

- nie zawierał on imienia, nazwiska i adresu osoby przekazującej zwierzę, oznakowania psa, danych dotyczących przeprowadzonych szczepień i zabiegów weterynaryjnych oraz danych dotyczących imienia, nazwiska i adresu osoby, która adoptowała psa, tj. danych o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 ww. *rozporządzenia z dnia 23 czerwca 2004 r.*,
 - nie wpisywano wszystkich psów, których przyjęcie potwierdził Prezes Fundacji osobom dostarczającym je do schroniska. Z analizy danych zawartych w rejestrze wynika, że w latach 2008-2011 (do 31 stycznia) do schroniska przyjęto 930 psów, podczas gdy z informacji uzyskanych tylko z 15 gmin wynika, że w ww. okresie z ich terenu dostarczono do schroniska 1753 psy,
 - nie dokonywano wpisów w porządku chronologicznym (np. wpisy w lipcu 2010 r.) rozpoczynają się od poz. 02, a kolejne poz. 03, 05, 07, 09 i ponownie poz. 02, a od lp. 795 do 880 wpisy obejmują okres od lipca do września 2010 r., natomiast w lp. 881 wpis rozpoczyna się od daty kwietniowej);
 - w rejestrze wykazano, że w latach objętych kontrolą padło 56 psów, podczas gdy z informacji uzyskanej od Przewodniczącego Zarządu Związku Międzygminnego „Mazowsze Zachodnie”, który prowadzi Zbiornicę Sanitarną Zwierząt Padłych w Mszczonowie, wynika, że w latach 2008-2011 (do 31 stycznia) pracownicy Zbiornicy, na podstawie dokumentu PZ i dokumentu handlowego, odebrali ze schroniska 88 szt. padłych psów,
 - uniemożliwiał odtworzenie historii pobytu poszczególnych psów w schronisku i nie odzwierciedlał ich stanu rzeczywistego,
4. Ustalono, że zwierzęta do adopcji przekazywano bez wypisu zawierającego informacje dotyczące kwarantanny, przeprowadzonych szczepień i zabiegów weterynaryjnych oraz ich oznakowania. Powyższe było niezgodne z § 6 ust. 3 ww. *rozporządzenia z dnia 23 czerwca 2004 r.*

5. NIK ocenia negatywnie postępowanie z padłymi zwierzętami. Ustalono, że w latach 2005-2007 do Zbiornicy padłych zwierząt w Mszczonowie nie dostarczono żadnych padłych zwierząt ze schroniska, a w latach 2005- 2011 (do 31 stycznia) żadnego kota. Ustalono, że na terenie schroniska były grzebane psy i koty. Z wyjaśnień Prezesa Fundacji wynika, że w latach 2005-2007 pochował na terenie schroniska ok. 100 psów, pomimo, że Fundacja nie posiadała na to zgody. Również opiekunka kotów (p[...]⁶.) wyjaśniła, że padłe koty grzebała na terenie ich wybiegu.
6. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację, przez Fundację, zadań inwestycyjnych prowadzonych na terenie schroniska. Ustalono, że na terenie schroniska, wybudowano: stajnię o wymiarach 12 x 30 m, oborę murowaną o wymiarach 6 x 22 m, budynek mieszkalny drewniany o wymiarach 8,9 x 7 m i 4 budynki gospodarcze o wymiarach 8 x 10 m każdy. Powyższe obiekty budowlane zostały wzniesione bez pozwolenia na budowę, co było niezgodne z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - *Prawo budowlane*⁷.
7. NIK negatywnie ocenia sporządzanie przez Fundację rachunków zysków i strat. Ustalono, że w latach 2008-2010 w ww. sprawozdaniach w pozycji D.II wykazywano dotacje w kwotach odpowiednio: 589 656,27 zł, 469 301,21 zł i 559 126,37 zł, podczas gdy Fundacja w ww. latach nie otrzymała żadnych dotacji, natomiast uzyskiwała wynagrodzenie od gmin, z tytułu świadczonych usług w zakresie dożywotniego utrzymania zwierząt bezdomnych i za gotowość ich przyjęcia, odpowiednio w wysokości: 323 550 zł, 272 500 zł i 294 715,92 zł. Kwoty te powinny być wykazywane w pozycji A.I jako przychody netto ze sprzedaży produktów.

Stwierdzono, że od przychodów uzyskanych z tytułu świadczonych gminom usług, w łącznej wysokości 890 765,92 zł, Fundacja nie naliczyła i nie odprowadziła do urzędu skarbowego należnego podatku, co było niezgodne z art. 5 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁸

Fundacja nie złożyła naczelnikowi urzędu skarbowego zgłoszenia rejestracyjnego w zakresie podatku od towarów i usług VAT-R, a także nie składała deklaracji podatkowych za okresy miesięczne, co było niezgodne z art. 96 ust. 1 cyt. wyżej ustawy o podatku VAT.

⁶ Patrz przypis nr 3

⁷ Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm.

⁸ Dz.U. z 2004 r. Nr 54, poz. 535 ze zm.

W latach 2008-2010 Fundacja uzyskała przychody z tytułu darowizn w łącznej wysokości 726 935,43 zł, z tego w: 2008 r. – 265 173,77 zł, 2009 r. – 197 351,21 zł i 2010 r. – 264 410,45 zł i zostały one również wykazane w rachunkach zysków i strat w ww. latach w pozycji D.II, jako dotacje zamiast w pozycji D.III, jako inne przychody operacyjne.

8. Fundacja w sposób rażący naruszyła *ustawę o rachunkowości*, ponieważ:

- nie posiadała dokumentacji opisującej przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 ww. *ustawy o rachunkowości*;
- nie przeprowadzała inwentaryzacji środków trwałych od daty jej założenia, co było niezgodne z art. 26 ust. 1 ww. *ustawy o rachunkowości*;
- żaden z 1376 skontrolowanych dowodów księgowych (faktur) o łącznej wartości 1 200 006,37 zł ujętych w księgach rachunkowych w latach 2008-2011 (do 31 stycznia) nie zawierał adnotacji o ich sprawdzeniu i zakwalifikowaniu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), ani podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania, co było niezgodne z art. 21 ust 1 pkt 6 ww. *ustawy o rachunkowości*;
- nie dokonywano zapisów zdarzeń gospodarczych w księgach rachunkowych na podstawie dowodów źródłowych (faktur), co było niezgodne z art. 20 ust 2 ww. *ustawy o rachunkowości*.

Zapisy w tym zakresie w latach 2008-2010 były dokonywane w księgach rachunkowych na podstawie wyciągów bankowych a nie na podstawie rachunków wystawianych przez Fundację gminom, ponieważ Prezes Fundacji nie przekazywał tych rachunków do Spółki, prowadzącej księgi rachunkowe Fundacji. Na podstawie okazanych przez Prezesa Fundacji rachunków ustalono, że w latach 2008-2010 (I-półrocze), za usługi świadczone na rzecz gmin w prowadzonym przez siebie schronisku Fundacja wystawiła 137 rachunków na łączną kwotę 802 166 zł, z tego w: 2008 r. – 59 rachunków na kwotę 339 650 zł, 2009 r. - 54 rachunki na kwotę 314 083 zł, w pierwszym półroczu 2010 r. – 24 rachunki na kwotę 148 433zł (za II półrocze 2010 r. i styczeń 2011 r. Prezes Fundacji nie przekazał NIK, rachunków wystawionych przez Fundację). Księgi rachunkowe prowadzone były nierzetelnie, ponieważ dokonane w nich zapisy nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego (żaden z ww. 137 rachunków nie został ujęty

w ewidencji księgowej Fundacji, czym naruszono art. 24 ust. 2 ww. *ustawy o rachunkowości*);

- księgi rachunkowe nie były prowadzone na bieżąco, co było niezgodne z art. 24 ust. 1 ww. *ustawy o rachunkowości*.

Na podstawie analizy 300 faktur wystawionych przez podmioty zewnętrzne za produkty i usługi nabyte przez Fundację w latach 2008-2011 (do 31 stycznia) na łączną kwotę 323 825,48 zł (spośród ogólnej liczby 1 376 na łączną kwotę 1 200 006,37 zł) ustalono, że były one ujmowane w księgach rachunkowych w terminach od 34 do 446 dni po dacie ich wystawienia.

Ponadto ustalono, że wg stanu na dzień 31 grudnia 2010 r. Prezes Fundacji posiadał nierozliczone zobowiązanie wobec Fundacji w kwocie 143 508,50 zł, które powstało m.in. z powodu wypłacania wynagrodzeń osobom zatrudnionym w schronisku bez umów o pracę „wypłata wynagrodzeń była przekazywana do ręki i nie została ujęta w ewidencji księgowej po stronie wydatków. Ustalono również, że Prezes Fundacji dokonał wypłat kartą bankomatową w kwocie 143 508,50 zł. Na ww. środki Prezes Fundacji nie przekazał do biura rachunkowego dokumentów potwierdzających wydatkowanie wypłaconych kwot. W związku z brakiem dokumentacji potwierdzającej ich wydatkowanie środki te były rozchodowane z kont rachunków (130 i 131) i księgowane na koncie 100 – kasa przez konto 149 – środki pieniężne w drodze, ale z uwagi na zbyt wysokie saldo na koncie kasa były one przeksięgowywane na koniec okresów sprawozdawczych na konto 260-3 (rozrachunki z Prezesem Fundacji). Przeksięgowania te odbywały się wyłącznie na podstawie ustnych uzgodnień pracowników Spółki (prowadząca rachunkowość Fundacji) z Prezesem Fundacji, a nie na podstawie dowodów źródłowych.

9. W okresie objętym kontrolą w schronisku pracowało 10 osób (jako opiekunowie zwierząt), z tego 4 osoby do 31 marca 2010 r., a od 1 kwietnia 2010 r. 6 osób na podstawie umowy o pracę, natomiast pozostałe osoby wykonywały pracę bez umowy. Nie potwierdzono na piśmie zawartych z pracownikami umów o pracę, co stanowiło naruszenie art. 29 § 2 *ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy*⁹. Z zeznań pracowników Fundacji zatrudnionych w schronisku wynika, że w latach 2005-2011 (do 31 stycznia) Prezes Fundacji wypłacił wynagrodzenia osobom, pracującym w schronisku bez umowy o pracę w łącznej wysokości (wg szacunkowych wyliczeń) ok. 150,0 tys. zł. Od ww. kwoty Fundacja nie naliczyła i nie odprowadziła do Urzędu

⁹ Dz.U z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.

Skarbowego w Żyrardowie, podatku dochodowego od osób fizycznych, co było niezgodne z art. 42 ust. 1 *ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych*¹⁰. Ponadto od ww. kwoty Fundacja nie naliczyła i nie odprowadziła składek z tytułu ubezpieczenia społecznego oraz ubezpieczenia zdrowotnego do ZUS.

10. NIK negatywnie ocenia nie zrealizowanie przez Prezesa Fundacji wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 20 grudnia 2010 r. (znak: LWA-4101-20-06/2010) dotyczące prowadzenia rzetelnej dokumentacji zwierząt przebywających w schronisku oraz prowadzenia dokumentacji przeprowadzonych zabiegów sterylizacji i kastracji.

11. Wójt Gminy Puszcza Mariańska, w związku z nie przestrzeganiem warunków określonych w zezwoleniu na prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Korabiewicach, na podstawie art. 9 ust 2 *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu w czystości i porządku w gminach*¹¹ oraz art. 104 i 107 *ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeksu postępowania administracyjnego*¹², decyzją z dnia 1 marca 2011 r., cofnął zezwolenie na prowadzenie ww. schroniska, wydane w dniu 20 lutego 2002 r., zmienione decyzją znak: GK.6431/1/2005 z dnia 21 marca 2005 r.

W związku z cofnięciem ww. decyzji, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków w zakresie prowadzenia schroniska dla bezdomnych zwierząt w Korabiewicach.

12. Badania zwierząt, przeprowadzone przez biegłych z zakresu medycyny weterynaryjnej (powołanych przez NIK) w dniach od 31 stycznia 2011 r. do 4 lutego 2011 r., wykazały, że poza kilkoma przypadkami, dobrostan zwierząt, czyli ich stan zdrowia fizycznego i psychicznego, nie budził większych zastrzeżeń. Zwierzęta w zdecydowanej większości były w dobrej kondycji fizycznej, a w trakcie oględzin nie wykazywały objawów chorobowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1 Opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, zgodnie z art. 10 *ustawy o rachunkowości*.
2. Rzetelnie i na bieżąco prowadzenie ewidencji księgowej oraz przeprowadzanie inwentaryzacji środków trwałych.

¹⁰ Dz.U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307

¹¹ Dz.U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.

¹² Dz.U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071 ze zm.

3. Prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z art. 20 ust. 1 i 2 oraz 21 ust. 1 pkt 6 *ustawy o rachunkowości*.
4. Naliczanie i odprowadzanie podatku VAT i podatku od osób fizycznych oraz składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne od wszystkich wypłacanych wynagrodzeń.
5. Wykonywanie obowiązków przez Radę Fundacji i jej Zarząd, zgodnie z obowiązującym Statutem.
6. Prowadzenie działalności Fundacji na podstawie zezwoleń wymaganych prawem.
7. Zawieranie pisemnych umów o pracę z pracownikami Fundacji.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pani Prezes o przedstawienie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, Pani Prezes przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej Komisji NIK.